

SARIKAMIŞ HAREKÂTI ANMA ALANLARI FİKİR YARIŞMASI DEĞERLENDİRME TOPLANTISI JÜRİ HEYETİ RAPORU

Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Sarıkamış Harekâtı Anma Alanları Fikir Yarışması 23.09.2008 günü yarışmanın ilanı ile başlamış, 16.12.2008 günü projeler teslim edilmiştir. Jüri, 19.12.2008 günü toplanarak projeleri değerlendirilmeye başlamıştır. 19.12.2008 günü yapılan oturumda jüri, raportörlerin verdiği bilgiler doğrultusunda aşağıdaki kararları almıştır

1. Yer görme belgesi bulunmayan 010 açılış sırasına sahip projenin yarışmadan çıkarılmasına, diğer projelerin değerlendirilmeye alınmasına,
  2. Kolokyumun 03 Ocak 2009, saat 14:00'da Ankara, Milli Kütüphane, Yunus Emre Salonunda yapılmasına,
- oy birliği ile karar verilmiştir.

Jüri, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 23.Maddesi ile 13.08.2004 tarihli ve 25552 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Mimarlık, Peyzaj Mimarlığı, Mühendislik, Kentsel Tasarım Projeleri, Şehir ve Bölge Planlama ve Güzel Sanat Eserleri Yarışmaları Yönetmeliği'nin Proje Değerlendirme esaslarını belirleyen 29., Seçme Usulünü belirleyen 31. ve Eser Sahiplerinin Belirlenmesini tanımlayan 32. maddeleri uyarınca projeleri değerlendirerek ödül alan proje sahiplerini belirlemiştir.

PROJE ÖLÇÜTLERİ

Yönetmeliğin proje değerlendirme esaslarını belirleyen 29. maddesine göre proje değerlendirme ölçütleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

Projenin Ele Alınışına ve Sunumuna İlişkin Ölçütler

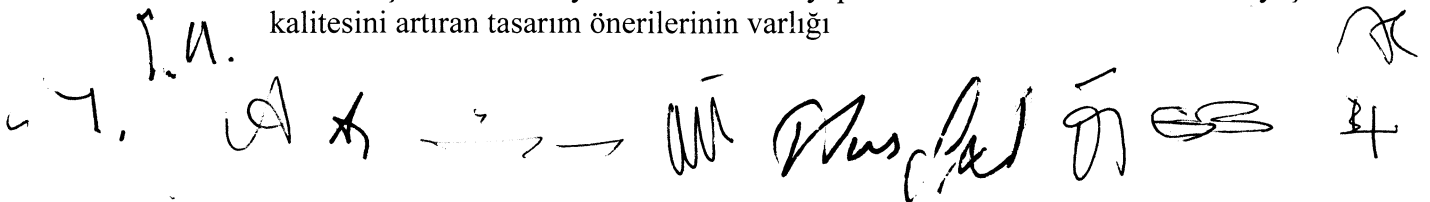
- Yarışma Şartnamesinde verilen ana amaçlara uygunluk
- Düşünsel boyutun kavramsallaştırılması ve soyutlama düzlemi
- Kavram geliştirip bunu mekâna yansıtma becerisi

Projenin Amaçlarına Yönelik Ölçütler

- Sarıkamış harekâtının yalnızca bir yenilgi olarak değil, uluslaşma sürecinin bir parçası olarak ele alınması
- Sarıkamış harekâtını ve şehitlerini anımsama ve anmaya yönelik barış temasının işlendiği düzenlemelerin çevrenin mekânsal yapısını zenginleştirilmesi
- Doğal bitki örtüsü ve kış sporları olanaklarının ise esas amaçlara katkıda bulunacak yardımcı öğeler olarak düşünülmesi

Üst Ölçek Kararlara Yönelik Ölçütler

- Stratejik Mekânsal Kurgu çerçevesinde proje alanlarının kent ve çevre ile bütünleştirilmesi
- Vizyon – Anma Etkinlikleri kurgusunun; Sarıkamış Harekâtı'nın tarihsel ve kültürel boyutunu dikkate alarak günümüzde yapılan anma etkinliklerine yansıtılması
- Sarıkamış kentinin sosyal ve ekonomik yapısını da dikkate alarak kentin yaşam kalitesini artıran tasarım önerilerinin varlığı

47. J.A.

- Sarıkamış Harekâtı anma temalı “proje vizyonu” geliştirilmesi
- Ulaşım – Dolaşım sistemiğinin kurgulanması
- Açık Alanlar sistemiğinin Taşlı Tepe, Makinalı Tüfek Tepesi, Katerina Köşkü ve Av Köşkü’nün üzerinde bulunduğu yamaçlar, sarıçam ormanları, Sarıkamış Çayı ve sulak alanlara karşı tavrı
- İmar planında yapılaşmaya açılmış sulak alanın (taşkın alan) açık alan olarak kullanımı
- Yarışmacılar tarafından üretilecek Stratejik Mekânsal Kurgunun, Sarıkamış İmar Planı’nın revizyonuna katkısı

Planlama Alanlarına İlişkin Ölçütler

Kâzımpaşa Tepesi Anma ve Tören Alanı (Doğu Bölgesi)

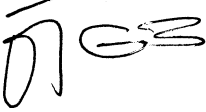

- Projenin uygulanabilirliği
- Allahuekber Dağlarının eteklerine önemli bakışlar ve manzara noktaları sunan Kazımpaşa Tepesinin, Sarıkamış için düşünülen anma ve anımsatma mekânları içinde belirgin bir yer olduğu vurgusu
- Alanın hem uzaktan algılanabilen, hem de kendi içinde kavranmasını sağlayan çözümler üretilmesi
- Düzenlemelerin yalınlığı
- Savaşın ve dolayısıyla şehitliklerin yoğunlaştığı Allahuekber Dağlarının eteklerine bakış olanakları
- Tüm yıl boyunca kullanılabilirlik
- Harekâtın temasını ve doğal peyzaj öğelerini dikkate alan, mimari ve güzel sanatların kesiştiği çağdaş bir anlayışla nesnelere ve mekânın düzenlenmesi
- Gece ve gündüz, yaz ve kış ikilemelerinin vurgulanması
- Allahuekber Dağları eteklerinin peyzajının görünürlüğü
- Yapılan düzenlemede nesnelere ve mekânların bütünlüğü

Eski Sarıkamış Bölgesi, Sarıkamış Harekâtı Tema Parkı Kentsel Tasarım Alanı (Batı Bölgesi)

- Savaşın son aşamalarının geçtiği bölgedeki Taşlı Tepe, Makinalı Tüfek Tepe, Mevcut İstasyon Binası, Katerina ve Av köşkleri, Cer Atölyeleri, İstasyonun kuzeyindeki taş yapılar, Kars Çayının oluşturduğu çayırıkların değerlerini koruyarak bütünleştirme
- Burada oluşturulacak tema parkının Sarıkamış harekâtını ve şehitlerini anımsama ve anmaya yönelmesi
- İmar planında yerleşime açılan çayırıkların bu niteliğinin korunması ve bu alanda yeni bir imar planına temel oluşturacak mekânsal kurgunun geliştirilmesi

GENEL DEĞERLENDİRME

Jüri, yarışmaya katılan projelerin belirli düzeyleri yakaladığını düşünmektedir. Farklı meslek insanların bir arada zengin projeler üretebileceğini görmüştür. Bunun sağlıklı bir yaklaşım olduğu da gözlenmiştir. Buna karşılık aşağıdaki eleştirilerin çevrenin tasarımı ile ilgilenen tüm meslek insanlarına anımsatılması gereği duyulmuştur:

m. T.N.   2

- Kimi yarışmacılar yere ve konuya yabancılaşmaktadır. Bilgisayardaki sanal ortamın bu sonucu doğurduğu görülmektedir. Bilgisayar kütüphanelerinden ve internet ortamından devşirilen imgelerden kaçınılması gerekmektedir. Yöreyi bilen danışman jüri üyeleri bu konunun üzerinde önemle durmuşlardır.
- Bazı yarışmanların bağlamdan uzaklaşarak mekansal kurgular ve temalar geliştirdiği gözlenmiştir.
- Konunun kendisine yabancılaşma gözlenmiştir. Amaç, Sarıkamış harekâtını ve şehitlerini anımsama ve anma olarak belirlendiği halde bir çok yarışmacı projeye bir park düzeni olarak yaklaşmış ve korunması istenen çayırılık alanları dikkate almamıştır.
- Bazı projelerin hızlı tren, Katherina ve Av Köşkü, şehitlikler gibi projenin önemli unsurlarını dikkate almadığı görülmüştür.
- Bazı yarışmacıların, yer görme belgesi aldıkları halde hem alanın jeomorfolojisini hem de doğal varlıkları gözetmedikleri saptanmıştır.
- Bazı projelerde alanların, mekânların ve nesnelerin abartıldığı ve ölçeklerin kaçırıldığı görülmüştür.
- Özellikle Eski Sarıkamış bölgesinde istenen imar planı revizyonuna yönelik mülkiyet çözümlerinin yapılmadığı ve bunun için gerekli stratejileri geliştirmediği görülmüştür.

ELEMELER

20.12.2008 Oturumu:

1. ELEME:

004, 005, 030 ve 033 açılış sırasına sahip projelerin değerlendirme çalışmalarının 1. turunda elenmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

001, 002, 003, 006, 007, 008, 009, 010, 011, 012, 013, 014, 015, 016, 017, 018, 019, 020, 021, 022, 023, 024, 025, 026, 027, 028, 029, 031, 032 açılış sırasına sahip projeler değerlendirmenin 1. elemesini geçmişlerdir.

21.12.2008 Oturumu:

2. ELEME:

001 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Alper Ünlü, Baykan Günay, Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kıral) oy ile 2. turda elenmiştir.

- Kentle ilişki kurulmaya çalışılmış ancak topografya dikkate alınmamıştır.
- Tema park kavramı yanlış yorumlanmıştır. Mekansal kurgu rastlantısaldır ve bağlamdan kopuktur. Gergi strüktürleri iklim şartları ile uyumsuz ve mekansal kalite olarak yetersiz bulunmuştur.
- Anıt girişi, anıtın etkisini bozmaktadır. Anıtın çevre ile ilişkileri kopuk bulunmuştur.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page, including a large signature on the right and several smaller ones on the left and bottom center.

008 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesi kentsel tasarım yaklaşım olumsuz olarak değerlendirilmiştir.
- Anıtın formu görsel olarak etkileyici bulunmakla beraber anıtın bulunduğu meydan ve temasının belirsizliği eleştirilmiştir.

009 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Alper Ünlü, Baykan Günay, Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kırıl) oy ile 2. turda elenmiştir.

- Açık alan sistematığının tanımsızlığı eleştirilmiştir.
- Kavramsal kurgu ve tema parkı bağlamdan kopuktur.
- Tanıtım merkezinin kendisi anıt olarak tasarlanmasına karşın iç çözümleri ve ihtiyacı karşılayamaması eleştirilmiştir.
- Tanıtım merkezinin içindeki anıt olumlu ancak dışardan algılanamaması olumsuz olarak değerlendirilmiştir.
- Otopark çözümü ve giriş çıkış ilişkileri sorunludur.

011 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Ekolojik rehabilitasyonu ve süksesyonu (özellikle Sarıçam Ormanları için) ele almış olması olumlu bulunmuştur. Üst ölçekte verilen kararlar alt ölçeklerde gerçekleştirilememiştir. Özellikle çayırın ağaçlandırılmasının önerilmesi ekolojik açıdan sakıncalıdır.
- Batı bölgesindeki mekansal kurgu zayıf bulunmuştur.
- Anıtın yapı şeklinde çözümlendiği bir tasarımdır. Ancak, binanın kompartmanlara ayrılması, ziyaretçilerin dar bir mekandan yapıya alınmaları, yapıya erişim/hazırlık mekanlarının bulunmaması olumsuz olarak değerlendirilmiştir. Yapının meydanla olan rastlantısal ilişkisi eleştirilmiştir.

012 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesindeki kentsel tasarım kurgusu zayıf bulunmuştur.
- Batı bölgesindeki rampaların ölçeği ve gerekliliği sorgulanmıştır.
- Anıtın giriş-çıkış ilişkileri zayıf bulunmuştur.
- Anıtın strüktürü sorunlu bulunmuştur.

013 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Kars Çayı'na ve sulak alana yapılan müdahaleler ekolojik açıdan sakıncalı bulunmuştur.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page, including a large signature on the right and several smaller ones on the left and center.

- Batı bölgesindeki çayır alanına önerilen yapılaşma eleştirilmiştir.
- Ekolojik doğal denge dikkate alınmamıştır.
- Anıtın araziye yerleşim gerekçesi ve kurgusu sorgulanmıştır.

014 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesinin kentle ilişkisinin kurulmamış olması ve çayır alanına yapısal müdahalesi olumsuz bulunmuştur.
- Anıt çevresindeki mekan kurgusunun, anıt ile ilişkisi zayıf bulunmuştur.
- Projenin tarihsel kurgusu bulunmamaktadır.

015 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Kent çeperi ile proje alanı ilişkisi, demiryolu tarihi müzesi gibi fonksiyon tanımlamaları olumlu bulunmuştur.
- Topografya kullanımı hatalıdır.
- Kentsel donanım aksının başlangıç ve bitiş noktaları eleştirilmiştir.
- Bağlam ile ilişkisi zayıftır.
- Anıt ve çevresi ölçek ve kurgu açısından abartılı bulunmuştur.

018 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Ferit Özşen, Baykan Günay, Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kıral) oy ile 2. turda elenmiştir.

- Tema parkı fikri yanlış yorumlanmıştır.
- Çayır ve topografya göz ardı edilmiştir.
- Batı bölgesindeki kentsel tasarımın aşırı müdahaleci tavrı olumsuz bulunmuştur.

021 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesi tasarımında, ekolojik yaklaşım iddiası bulunmakla birlikte önermiş olduğu çözüm alanın çayır ve sulak alan ekosistemine aşırı müdahaleci bulunmuştur.
- Önerilen anıt tanıtım merkezinin kendisi olarak önerilmiştir. Ancak yapının ölçeği, iç mekan çözümleri olumsuzdur.

023 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Alper Ünlü, Ferit Özşen, Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kıral) oy ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesine ilişkin soyut ve sözel önermeler mekansal kurguya dönüşmemiştir.
- Batı bölgesinin tasarımına yönelik çözüm önerileri olgunlaştırılmamıştır.

Y.h. A *7 → → M Plus Pal 01 EB 5

AK
B4

- Anıt tasarımına ilişkin çaba takdir edilmiştir. Ancak anıtı oluşturan parçaların birbirleriyle ilişkileri ve tanıtım merkezinin mimari kurgusu eleştirilmiştir.

024 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Kentin gelişmesini doğuda ön görerek anıta giden yolun çevresini konut bölgesi olarak planlaması olumsuz bulunmuştur.
- Batı bölgesindeki müdahaleler ekolojik açıdan eleştirilmiştir.
- Cer atölyelerinin çevresinin bir gölet ile tanımlanması olumsuz bulunmuştur.
- Projenin bağlam ile ilişkisi kopuktur.
- Anıtın algılanması zayıftır ve strüktürel açıdan sorunludur.

025 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesindeki kentsel tasarım yaklaşımı ve kurgusu zayıftır.
- Anıtın teması ve bu temanın biçimle ilişkisi eleştirilmiştir.

028 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesi çayır alanının yapılanmaya açılması ekolojik açıdan olumsuz değerlendirilmiştir.
- Cer atölyelerinin müzeye dönüştürülmesi ve tren parkı fikirleri olumludur.
- Anıtın malzeme ve strüktür çözümleri iklim verileri ile uyumsuz ve sorunlu bulunmuştur.
- Topografyanın göz ardı edilmesi eleştirilmiştir.

032 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Alper Ünlü, Baykan Günay, Ferit Özşen, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kiral) oy ile 2. turda elenmiştir.

- Batı bölgesinde kentle ilişki kurma çabası ve topografyayı dikkate alışı olumlu bulunmakla birlikte önerilen çözümün şema düzeyinde kalmış olması ve mekana yansıtılmaması eleştirilmiştir.
- Tanıtım merkezinin arazi plastiği ile olan ilişkisi olumlu bulunmakla birlikte, merkezin anıtla ilişkisi zayıftır.

3. ELEME:

002 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Alper Ünlü) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

003 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (N. Oğuz Özer) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page, including the name "N. Oğuz Özer" and a large number "6" with a superscript "6".

006 açılış numaralı proje:

5 olumlu, 2 olumsuz (Alper Ünlü, N. Oğuz Özer) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

007 açılış numaralı proje:

5 olumlu, 2 olumsuz (Baykan Günay, Ömer Kıral) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

016 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Oktan Nalbantoğlu) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

019 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Güven Birkan, Ömer Kıral, Ferit Özşen) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

022 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

026 açılış numaralı proje:

5 olumlu, 2 olumsuz (Ferit Özşen, Ömer Kıral) oy ile derece ve mansiyon sıralama turuna geçmiştir.

017 açılış numaralı proje:

6 olumsuz (Baykan Günay, Ömer Kıral, N. Oğuz Özer, Güven Birkan ve Ferit Özşen), 1 olumlu oy ile **elenmiştir**.

Batı bölgesinde çayırılık alanı yok etmesi, anma alanları arası ulaşım sisteminin zayıflığı, anıt üzerindeki yazıların yükseğe yazılması yüzünden okunamaması olumsuz olarak eleştirilmiştir. Üçgen forma sahip mekanların zamanla kirli alanlara dönüşme olasılığı olumsuz bulunmuştur

020 açılış numaralı proje:

6 olumsuz (Baykan Günay, Ömer Kıral, N. Oğuz Özer, Güven Birkan ve Ferit Özşen), 1 olumlu oy ile **elenmiştir**.

Kazım Paşa Tepesinde tören alanında güneş enerjili aydınlatma elemanları önerilmesi ilginç bulunmasına karşılık anma törenleri kışın kar altında olacağından görülemeyecek olması, sarıçam soyutlaması olarak simgeleştirilen anıtın etkisizliği olumsuz olarak değerlendirilmiştir.

027 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Alper Ünlü, Baykan Günay, N. Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kıral) oy ile **elenmiştir**.

Üst ölçek kararlarındaki hatalar, batıdaki alanların mekan kaygısı olmaksızın bölünmesi ve anıtın yüksekliğinin yetersiz olması olumsuz değerlendirilmiştir.

029 açılış numaralı proje:

3 olumlu, 4 olumsuz (Baykan Günay, Oktan Nalbantoğlu, Güven Birkan, Ömer Kıral) oy ile **elenmiştir**.

Handwritten signatures and marks at the bottom of the page.

Batıdaki düzenlemelerin yeterince kararlı olmaması, çayırılık alanların yok edilmesi ve tanıtım merkezi ile anıtın birbirinden kopukluğu olumsuz değerlendirilmiştir.

031 açılış numaralı proje:

1 olumlu, 6 olumsuz (Ferit Özşen, Alper Ünlü, Baykan Günay, N. Oğuz Özer, Güven Birkan, Ömer Kırıl) oy ile **elenmiştir**.

Kentsel kurgunun zayıf ve belirsiz olması, batıda sert zeminlerin geniş alanlara yayılması nedeniyle çayırılık alanın zarar görme tehlikesi, tanıtım merkezinin topografyada anıttan kopuk ve onunla yarışır olması olumsuz değerlendirilmiştir.

22.12.2008 Oturumu:

ÖDÜLLER:

SATINALMALAR

017 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Güven Birkan) oy ile satınalmaya layık bulunmuştur.

3. turda elenme nedenlerine karşın üçgen prizma formundaki dikitlerin Kars yolundan başlayarak anı duraklarına referans vermesi ve tanıtım merkezindeki çözüm nedeniyle satın almaya layık görülmüştür.

020 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Alper Ünlü) oy ile satınalmaya layık bulunmuştur.

3. turda elenme nedenlerine karşın batı bölgesindeki tema hattındaki gayretli çalışma (özellikle cer atölyesi) nedeni ile satınalmaya layık bulunmuştur.

027 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Oktan Nalbantoğlu) oy ile satınalmaya layık bulunmuştur.

3. turda elenme nedenlerine karşın zeminden kurgulanan plastik biçimlerin etkili formlara dönüştürülmesi nedeniyle satınalmaya layık bulunmuştur.

029 açılış numaralı proje:

6 olumlu, 1 olumsuz (Oktan Nalbantoğlu) oy ile satınalmaya layık bulunmuştur.

3. turda elenme nedenlerine karşın anıt düzenlemesinde olumlu yönelmeler nedeniyle satınalmaya layık bulunmuştur.

031 açılış numaralı proje:

Oy birliği ile satınalmaya layık bulunmuştur.

3. turda elenme nedenlerine karşın land-art çalışması izlenimi ve Kazımpaşa Tepesi ve batı bölgesi arasında bütünlük sağlaması nedeniyle satınalmaya layık bulunmuştur.

(Handwritten signatures and marks at the bottom of the page)

(Handwritten signature and marks on the right side of the page)

MANSİYONLAR:

5. MANSİYON

019 açılış numaralı proje:

5 olumlu, 2 olumsuz (Baykan Günay, Ömer Kıral) oy ile 5. mansiyona layık bulunmuştur.

Vizyon ve anma etkinlikleri kurgusu, batı bölgesindeki ikonik peyzaj ve promenatin ölçeği eleştirilmiştir. Ancak batı bölgesinde yaratılan göletler, pet adası, çocuk oyun alanları gibi düzenlemeler olumsuz bulunmuştur. Anıt mekansal kurgusundaki anlamsal objeler ve bu objelere bağlı kavramsal arayışlar olumlu bulunmuştur. Anıt çevresindeki tanıtım merkezi, toplanma alanı ve panoramik seyir teraslarının kurgusu olumlu bir katkı olarak değerlendirilmiştir.

4. MANSİYON

006 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Ferit Özşen, N.Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu) oy ile 4. mansiyona layık bulunmuştur.

Genel olarak mekansal kurgu, ulaşım dolaşım sistemi, kent ile bütünleşme yeterli bulunmamıştır. Cer atölyesinin kuzeybatısında tasarlanan meydan konum itibariyle olumlu bulunmakla birlikte ölçek olarak abartılı bulunmuştur. Alanın doğal peyzajının korunması ve bunun içinde doğaya en az müdahale ile önerilen bina formları olumlu bulunmuştur. Doğu bölgesindeki anıt ve çevresindeki-anma parkındaki dokuz adet simge son derece güçlü bulunmuştur. Bu objelerin bir alt düzeyde yer alması-batık avlu fikri olumsuz olarak ele alınmıştır.

3. MANSİYON

007 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Baykan Günay, Oktan Nalbantoğlu, Ömer Kıral) oy ile 3. mansiyona layık bulunmuştur.

Vizyon, anma etkinlikleri ve analiz çalışmaları olumlu bulunmuştur. Akslar yaratma düşüncesi olumlu olmakla birlikte topografya ile bağlantısı olumsuz karşılanmıştır. Hızlı tren istasyonu ile akslar ve meydan ilişkisi zayıf bulunmuştur. Doğu bölgesinde kentsel alle ölçek ve vizyon açısından abartılı ve olumsuz olarak eleştirilmiştir. Anıt yönelmesinde tanıtım merkezinin parçalanarak, anıt imgesini zedelemesi ve algılama sorunu yaratması olumsuzdur. Anıt platformunda iniş ve çıkışlarda sadece merdiven çözümünün elde edilmesi olumsuz diğer bir noktadır. Anıt objesinde mukarnasın yeniden yorumlanması olumlu bir konudur. Anıt çevresindeki pano ve levhalar yoğun bulunmuş, ziyaretçinin algılaması açısından olumsuz olarak eleştirilmiştir.

2. MANSİYON

016 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Ferit Özşen, N.Oğuz Özer, Güven Birkan) oy ile 2. mansiyona layık bulunmuştur.

01. Y. N. A. 27 → → M. P. N. A. 01 02 '9

A

27
H

Vizyon ve anma etkinlikleri kurgusu olumlu bulunmuştur. Yukarı Sarıkamış Şehitliği ve tören alanı çevresindeki peyzaj düzenlemeleri olumlu bulunmakla birlikte, kentsel izlek omurgasının uzunluğu olumsuz olarak eleştirilmiştir. Doğu ve Batı bölgelerini birbirine bağlayan dekovil hattı olumlu bulunmuştur. Doğu bölgesindeki anıt ile elde edilen imgesel bir yönde olumlu bulunmakla birlikte, perfore folyo arkasındaki seyir kulesinin üç yöne açık olması anıt imgesine olumsuz etki yaratmaktadır. Buna karşılık Yukarı Sarıkamış Şehitliğindeki anıt önerisi olumlu bir katkı olarak değerlendirilmiştir.

1. MANSİYON

003 açılış numaralı proje:

5 olumlu, 2 olumsuz (Ferit Özşen, Ömer Kıral) oy ile 1. mansiyona layık bulunmuştur.

Batı bölgesindeki vizyon ve anma etkinlikleri kurgusu ile tanıtım merkezinin bütünleştirilmesi olumlu bulunmuştur. Tema parkı peyzaj vurgusu ile gereğinden fazla abartılmıştır. Doğu bölgesindeki tören alanının formu ile tanıtım merkezi arasındaki mekansal ilişki olumsuz bulunmuştur. Anıta yönelik koridor düşüncesi algılama ve ergonomik açıdan olumsuzdur. Anıt ile elde edilen imgesel etki, sonsuzluk ve zamansızlık kavramları düşünsel anlamda olumlu bulunmuş, buna karşın anıta giden koridor ve koridorun sonundaki seyir platformları törendeki kalabalık açısından yetersiz bulunmuştur.

3. ÖDÜL

026 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Ferit Özşen, Ömer Kıral, Oktan Nalbantoğlu) oy ile 3. ödüle layık bulunmuştur.

Sarıkamış Harekâtı bağlamında ağır kış koşullarıyla mücadeleye ağırlık veren kavramsal yaklaşım başarılı bulunmuştur. Bu karar Kazımpaşa Tepesinde güçlü bir plastik biçimlenmeyle vurgulanmış olmakla birlikte proje genelinde bu kavramı mekâna yansıtma çabası yeterli bulunmamıştır. Doğu ve Batı proje alanları arasındaki yaya bağlantısının sadece Makineli Tüfek Tepesi üzerinden kurulması yeterince güçlü bulunmamıştır. İki proje alanı arasındaki taşıt bağlantısının, askeri alanların ortasından geçmesinin sorun yaratabileceği düşünülmektedir. Buna karşın kent merkeziyle Batı proje alanı arasındaki bağlantı olumlu bulunmuştur. Kentin ana arterinin batıdaki etkinlik alanlarına ve tanıtım merkezi işlevi verilen cer atölyesine bir yaya aksıyla bağlanması; kent merkezinden gelen taşıt yolunun çayırı serbest bırakacak şekilde alanın güneyine kaydırılması olumlu bulunmuştur. Şartnamede yer olarak alınması istenen hızlı demiryolu hattının proje alanına etkisiyle ilgili bir düzenlemeye rastlanmamıştır.

Projenin Batı alanını doğal ekolojisiyle koruyarak en az müdahaleyi önermesi olumlu bulunmakla birlikte, Sarıkamış çayırının doğal izine yapılan müdahale aşırı bulunmuştur. Batı proje alanını çevreleyen yaya yoluyla birbirine bağlanan çeşitli etkinlik alanlarının peyzaj öğeleri ve topografyayla düzenlenmesi olumlu bulunmuştur. Ancak bu alanlarla ilgili ayrıntılı bir kentsel tasarım çalışmasına rastlanmamış ve bu etkinlik alanlarının üzeri örtülü olanların büyüklüğü ve sayısı gerçeğe bulunmamıştır.

Batı proje alanındaki konut alanlarının sağlıklılaştırılmasıyla ilgili bir düzenlemeye rastlanmamıştır.

ay. 14. 10
10

Kazımpaşa Tepesinde anıt ve tören alanının bulunduğu bölge dışında herhangi bir düzenlemeye rastlanmamıştır. Alana yaya yaklaşım yolunun genişleyerek tören alanını oluşturması ve tören alanının bir taç kapıyla sonlanması fikri sade ama etkili bir çözüm olarak değerlendirilmiştir. Buna karşılık etkinliğe katılacak olanların önemli bir bölümünün tercih edeceği araçla yaklaşımın tören alanına bağlantısı zayıf bulunmuştur. Tören alanı ise öngörülen katılım için yeterli bulunmamıştır. Tanıtım merkezine yaklaşımın algılama güçlüğü yarattığı görülmektedir. Tanıtım merkezinin iç düzenlemesindeki şematik yaklaşım buradaki mimari tasarımın zayıflığı olarak görülmüştür. Asker heykelleriyle bütünleşen taç kapının, tarihsel gerçekliği etkileyici bir vurguyla anlatması başarılı bulunmuştur. Heykellerin kar yağışıyla birlikte ortaya çıkmasını sağlayan malzeme seçimi olumlu bulunmakla birlikte, bu önerinin taşıyıcılık, zamana direnirlik açısından sorunlar yaratabileceği düşünülmüştür.

2. ÖDÜL

002 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Alper Ünlü, N. Oğuz Özer, Oktan Nalbantoğlu) oy ile 2. ödüle layık bulunmuştur.

Açık bir senaryoya sahip olması ve bunu mekâna yansıtmada ulaştığı düzey başarılı bulunmuştur. Proje alanlarını çevreleyen ve birbirine bağlayan yeşil kuşak olumlu bulunmuştur. Bu yeşil dokunun Sarıçam ormanları üzerindeki baskıyı önleme çabası, doğu kentsel gelişim alanı ile proje alanı arasında tampon yaratması, kentin güneyinde bir ekolojik koridor ve yürüyüş yolu oluşturması projenin bütünselliğine önemli bir katkı olarak yorumlanmıştır. Doğu ve Batı proje alanlarını yaya ve tramvay hattıyla bağlaması olumlu bulunmuştur. Batı bölgesine kentten gelen taşıt yolunun proje alanının güneyine kaydırılması olumlu bulunmakla birlikte bu yoldan alana yapılan yaya bağlantısı yeterince güçlü bulunmamıştır.

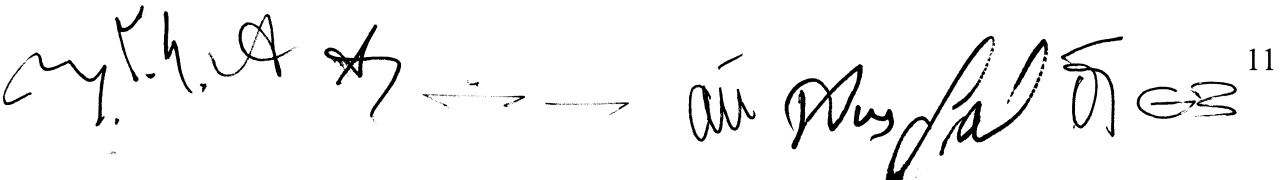
Önerinin Batı alanında çayırın ekolojisini bozacak müdahaleler içermemesi olumlu bulunmuştur. Ancak mevcut peyzajın irdelenmiş olmasına karşın çayır alanların yeterince kurgulanmamış olması olumsuz bulunmuştur.

Kazımpaşa tepesine serpilmiş anımsatma mekânları ve bunlar arasındaki patikalarla ziyaretçilere sunulan deneyim olanağı olumlu bulunmuştur. Taşıtla, tramvayla ve yaya olarak gelenlerin anıt-tören alanı bütününe aynı yönden yaklaşımı olumlu bulunmakla birlikte gelenleri tanıtma merkezinin camlı giriş cephesinin karşılaması olumsuz bulunmuştur. Arasından dolaşılabilen düşey elemanlardan ve bunların arkasında fon oluşturan karanfil duvarından oluşan anıtın tören alanıyla bütünleşmiş oluşu başarılı bulunmakla birlikte önerinin uzaktan kavranmaktaki başarısızlığı olumsuz bulunmuştur. Ayrıca anıt, tören alanı, tanıtım merkezi bütünselliği projenin başarılı yönlerindedir. Ancak tanıtım merkezinin iç çözümünün toplu haldeki dolaşımda güçlükler yaratabileceği düşünülmektedir. Kazımpaşa Tepesinde yapılan düzenleme, yalın mimarisi ve topografyayla girdiği yer yer uyumlu yer yer ise gerilimli ilişki nedeniyle olumlu bulunmuştur. Ancak kanyona doğru uzanan konsolun mimari çözümü yeterince güçlü bulunmamıştır.

1. ÖDÜL

022 açılış numaralı proje:

4 olumlu, 3 olumsuz (Ferit Özşen, Alper Ünlü, N. Oğuz Özer) oy ile 1. ödüle layık bulunmuştur.

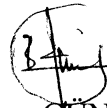

Yarışma temasıyla tutarlı bir senaryo önermesi ve bunu mekana yansıtmadaki çabasında ulaştığı düzey başarılı bulunmuştur. Şartnamede istenenlere yanıt vermedeki titiz tutumu olumlu karşılanmıştır. Doğu ve batı proje alanlarını kentin içinden geçen bir yaya aksıyla bağlaması ve bunun kentle bütünleşme açısından sağladığı kazanımlar olumlu bulunmuştur. Kent merkezinden batıya giden yolun Batı Proje alanının güneyine kaydırılması olumlu bulunmakla birlikte, Doğu alanına giden yolun askeri alanın içinden geçirilmesi olumsuz bulunmuştur.

Batı proje alanındaki yeşili kent merkezine uzatan barış parkı ve bunun içinde yer alan sosyal aktivite merkezi kentle ve yeşille bütünleşme açısından olumlu bulunmuştur. Alanın mevcut değerlerini tahrip etmeden öneriler geliştirmesi olumlu bulunmuştur. Sarıkamış Harekatı Tema Parkı içinde oluşturulan parkurun tarihsel bilginin aktarılmasına yönelik olarak düzenlenmesi olumlu bulunmuş, ancak tanıtım merkezi olarak kullanılan Cer atölyelerinin bu parkurla ilişkilendirilmesi yeterince güçlü bulunmamıştır. Tarihsel değeri olan yapıların işlevlendirilmesi ve etkinlik sisteminin bir parçası haline getirilmesi olumlu bulunmuştur. Şehitlik, makineli tüfek tepe ve tema parkı bağlantılarının kurulmuş olması olumlu bulunmuştur. Proje alanı ve alanı çevreleyen hızlı demiryolu ve karayolunun önüne yeşil tampon oluşturması da olumlu bulunmuştur.

Doğu proje alanında anıta yaya ve taşıtla yaklaşımdaki zayıflık olumsuz bulunmuştur. Anıt, tanıtım merkezi ve tören alanının bir arada çözülmesi, bu bütüne alternatif yaklaşım olanakları sunulması, tören alanından kanyona, vadiye ve dağlara bakış olanakları sunulması olumlu bulunmuştur. Anıtın düşey bir elemanla uzaktan algıda ön plana çıkarılması, bu elemanın tasarımındaki olgunluk ve anıta yönelen yarık şeklindeki yaya aksının ilginç bir deneyim olanağı sağlaması başarılı bulunmuştur. Tanıtım merkezinin iç kurgusunda yeterli bir mimari olgunluğa erişilmiş olmakla birlikte kanyona bakan cephedeki geniş cam yüzeylerin çevresiyle olan yabancılığı olumsuz bulunmuştur.

ASLİ JÜRİ ÜYELERİ

Baykan GÜNAY
Jüri Başkanı

Alper ÜNLÜ

N. Oğuz ÖZER

Ferit ÖZŞEN

Oktan NALBANTOĞLU

Güven BİRKAN

Ömer KIRAL

DANIŞMAN JÜRİ ÜYELERİ

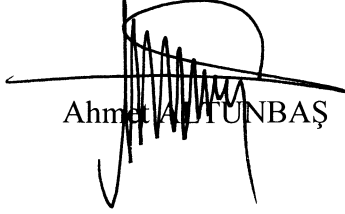

Ahmet ÇALIŞKAN

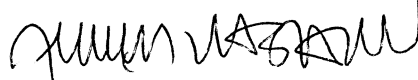
MSB Temsilcisi
(Bulunmadı)

Ökkaş DAĞLIOĞLU

Ahmet ALTUNBAŞ

Zeynep YASA YAMAN

Esin DAYI

Nurhan AYDIN

AÇILIŞ SIRASI	RUMUZ
001	38475
002	63710
003	71059
004	35210
005	61203
006	06167
007	96203
008	61739
009	20704
010	17794
011	90625
012	89536
013	23985
014	39185
015	02537
016	13612
017	36128
018	25796
019	31420
020	65768
021	72345
022	21376
023	87581
024	35749
025	36972
026	13582
027	57241
028	91284
029	10963
030	83617
031	86352
032	75328
033	ŞECEN

M.H. G. A. D. S. → → an A *

→ →

an A *

ES ES

✓
✓
✓